



تحلیل نقش جادو و جادوگری در نگارگری با تمرکز بر داستان کیخسرو و کی کاووس در

شاهنامه فردوسی

رومینا محمودی زیرایی^۱، نادیا معقولی^۲

۱- کارشناس ارشد پژوهش هنر، موسسه عالی طبری

۲- دکترای پژوهش هنر، دانشگاه آزاد اسلامی

چکیده

سحر یا جادو از یکی از اعتقادات، آیین‌ها یا اعمالی که گفته می‌شود نیروهای طبیعی یا ماورا الطبیعه را دستکاری می‌کند. به افرادی که به کارهای جادویی می‌پردازند، جادوگر گفته می‌شود. در ایران جادو و جادوگری سابقه طولانی دارد. مردم برای برآورد شدن خواسته‌ها و آرزوهایشان از جادوگران یاری می‌جستند. شاهنامه مهمترین سند با ارزش و با عظمت زبان فارسی است. هدف اصلی پژوهش حاضر تحلیل نقش جادو و جادوگری در نگاره با تمرکز بر داستان کیخسرو و کی کاووس در شاهنامه است. در ادامه، سوال این پژوهش این است، نقش جادو و جادوگری در ادبیات و فرهنگ ایران چیست؟ روش پژوهش از لحاظ هدف بنیادی و از لحاظ ماهیت توصیفی-تحلیلی و گردآوری داده‌ها به لحاظ اسنادی است. می‌توان نتیجه گرفت که جادو از آغاز خلقت بشر به صورت یک اعتقاد تام و همه گیر در میان تمام اقوام و ملل وجود داشته و تا روزگار ما هم اگر چه اثرات آن کم رنگ تر گشته اما هنوز ادامه دارد. واژه جادودر شاهنامه هم به معنای نیرنگ و حيله به کار رفته و هم به عنوان نیروی ماوراء طبیعی و تسخیر کننده طبیعت، اشیاء و انسان‌ها. در این پژوهش نیروهای ماوراء الطبیعه از قبیل دیو، اهریمن و نیروهای جادویی مورد بحث و تحلیل قرار خواهد گرفت.

واژگان کلیدی: نگارگری، جادو، جادوگری، ادبیات ایران، شاهنامه نگاری، کیخسرو، کی کاووس

^۱ پژوهش حاضر مستخرج از پایان‌نامه می‌باشد.